

Tussenrapport Gronings Perspectief #1

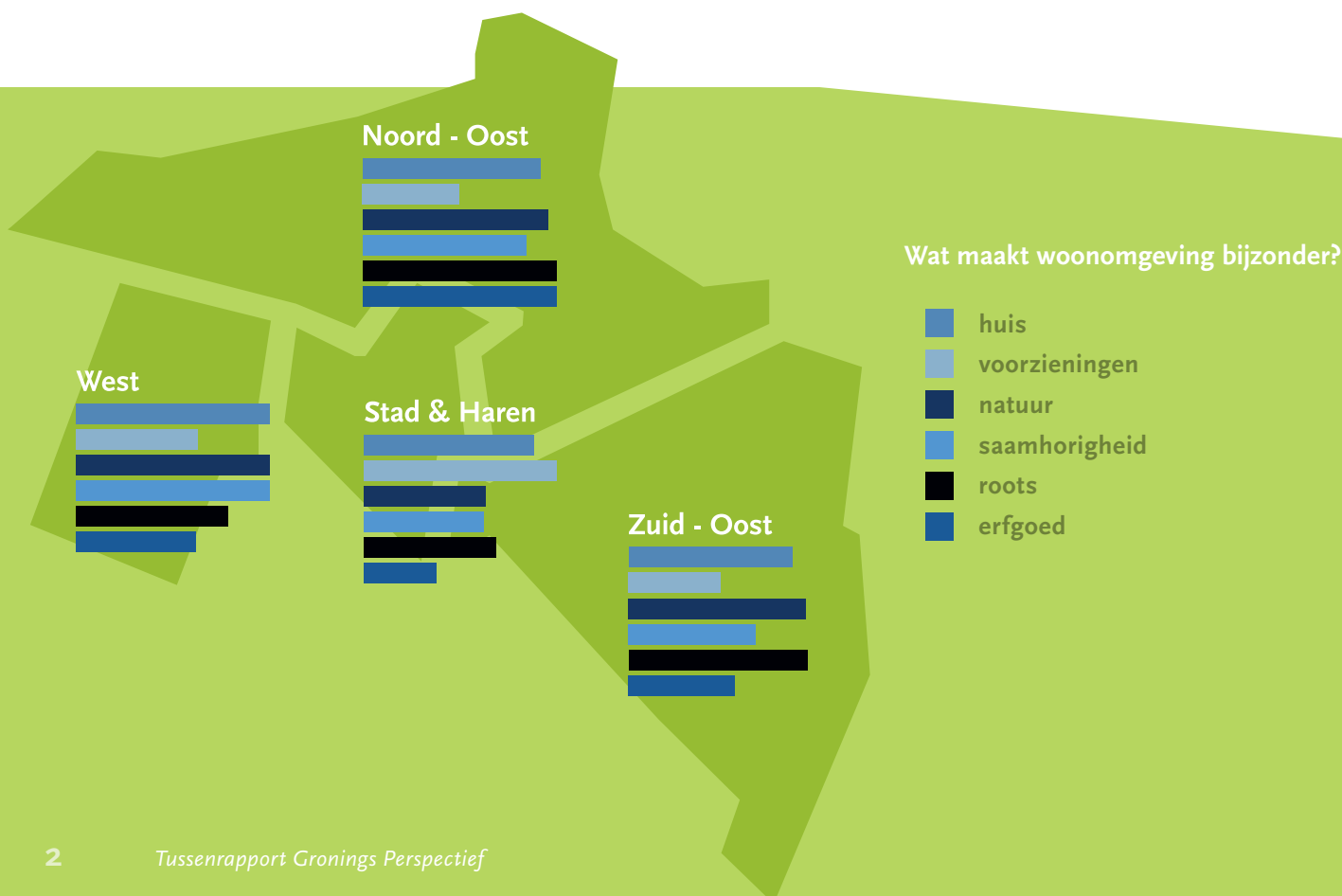
April
2016

De Rijksuniversiteit Groningen onderzoekt gezondheid, veiligheidsgevoelens en toekomstperspectief van Groningers in alle 23 gemeenten. Dit levert veel kennis op over de aardbevingen en over de staat van de Groningers in het algemeen.

Perspectief op Groningen

Groningers zijn (zeer) tevreden met de woonomgeving. Over het geheel genomen is de belangrijkste reden om de eigen woonomgeving 'bijzonder' te vinden dat men de eigen woning hoog waardeert. Ook voelt men zich geworteld in Groningen: velen voelen zich Groninger en noemen in hun antwoord de saamhorigheid, nabijheid van familie of afkomst. In het Ommeland roemt men de rust en de Groningse natuur. In de stad Groningen en Haren vindt men de voorzieningen bijzonder goed. Het cultureel erfgoed wordt het meest gewaardeerd in het noorden en noordoosten van de provincie.

- De overgrote meerderheid (86%) is tevreden of zeer tevreden met de buurt of het dorp waar men woont.
- Woontevredenheid in het gebied met veel aardbevings schade is niet significant lager dan in andere delen van de provincie Groningen. De tevredenheid met de buurt of het dorp is dus overall even hoog.
- Als we de provincie in vier gebieden opdelen dan zien we verschillen in wat men bijzonder vindt aan de eigen woonomgeving (zie figuur). In de stad Groningen en Haren worden voorzieningen zeer hoog gewaardeerd. In Noord-, Oost- én Zuid- Groningen hecht men waarde aan de Groningse "roots". Het (cultureel) erfgoed wordt het hoogst gewaardeerd in Noord-Oost Groningen.

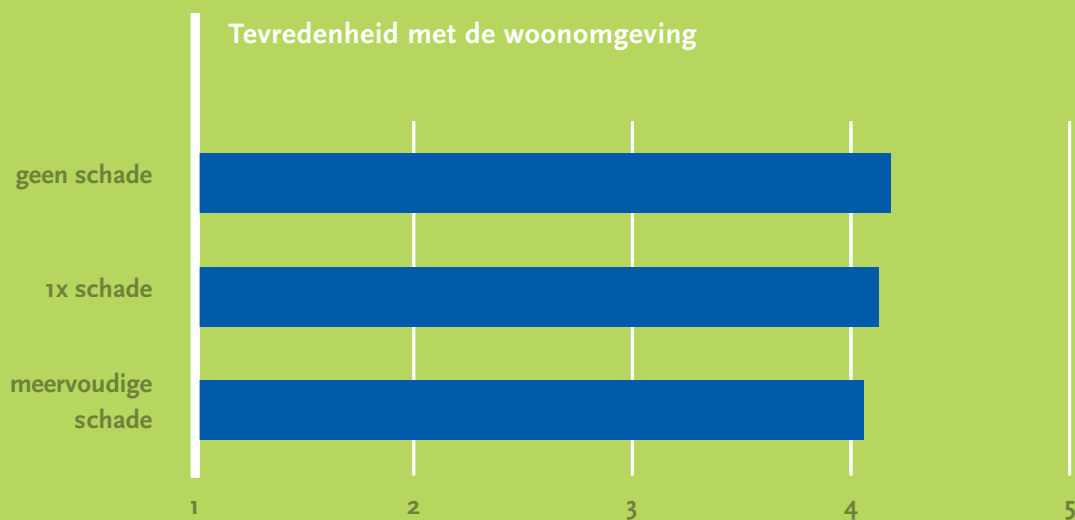

We vroegen respondenten om één punt te noemen dat het leven in hun buurt of dorp (nog) prettiger zou maken. Voorzieningen en onderlinge saamhorigheid worden in de hele provincie vaak genoemd als verbeterpunt.

- 24% denkt dat hun woonomgeving zou verbeteren door meer voorzieningen.
- 8% vraagt om meer verbondenheid, participatie en saamhorigheid in de buurt.
- In Noord-Oost Groningen noemt 10% van de respondenten als verbeterpunt voor hun woonomgeving de vermindering van aardbevingen en/of gaswinning.

- De vermindering van aardbevingen en/of gaswinning wordt vaker genoemd door bewoners met schade: 6% van de mensen die één keer schade heeft gehad noemt het. Onder bewoners met meervoudige schade noemt 15% het.

Voor een respondent in Slochteren is het belangrijkste verbeterpunt: 'Dat er geen aardbevingen meer komen zodat je niet bij elke beving je huis hoeft te inspecteren op eventuele schade.' Een inwoner van Delfzijl schrijft 'als de aardbevingsproblematiek serieus wordt genomen en de kans op aardbevingen verdwenen is, zou dat een rustiger gevoel geven, en daarmee een prettigere leefomgeving creëren.'

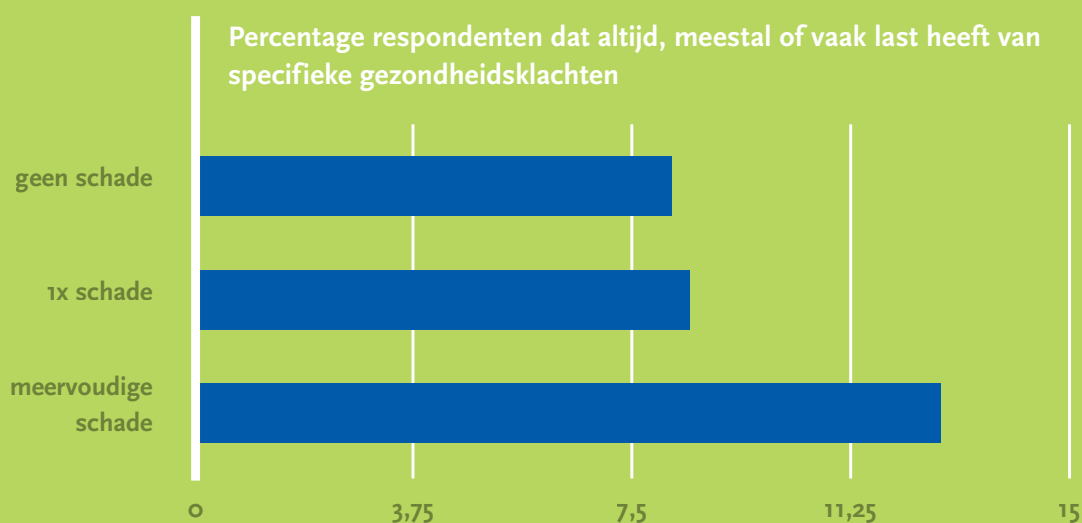
Gezondheid

De meerderheid van respondenten geeft aan een goede of zeer goede gezondheid te hebben. Dit percentage is gelijk aan landelijke cijfers. Groningers bezoeken ook niet vaker de huisarts. Maar er is een duidelijk verschil in het aantal bewoners dat kampt met *specifieke* gezondheidsklachten en met geestelijke (on)gezondheid: bewoners van het getroffen gebied rapporteren meer klachten. De slechtere gezondheid treft met name de bewoners die meerdere keren schade aan hun woning hadden.

- Ervaren gezondheid wordt in landelijk onderzoek gemeten met de vraag: 'hoe is over het algemeen uw gezondheid?' De meerderheid van respondenten geeft aan een goede of zeer goede gezondheid te hebben (77%). Dit percentage is gelijk aan landelijke cijfers. De ervaren gezondheid in het gebied met veel aardbevingsschade

wijkt niet af. De ervaren gezondheid van bewoners met (meervoudige) schade is even goed als de gezondheid van bewoners zonder schade.

- Het huisartsbezoek verschilt niet van landelijke cijfers: 71% van de respondenten bezocht het afgelopen jaar de huisarts. Bewoners met (meervoudige) schade bezoeken even vaak de huisarts. In het gebied met meer aardbevingsschade ligt huisartsbezoek een fractie hoger, maar er is geen overtuigend statistisch bewijs dat dit significant is.
- In postcodegebieden met veel aardbevingsschade rapporteren respondenten meer specifieke gezondheidsklachten en hebben zij een minder goede geestelijke gezondheid.

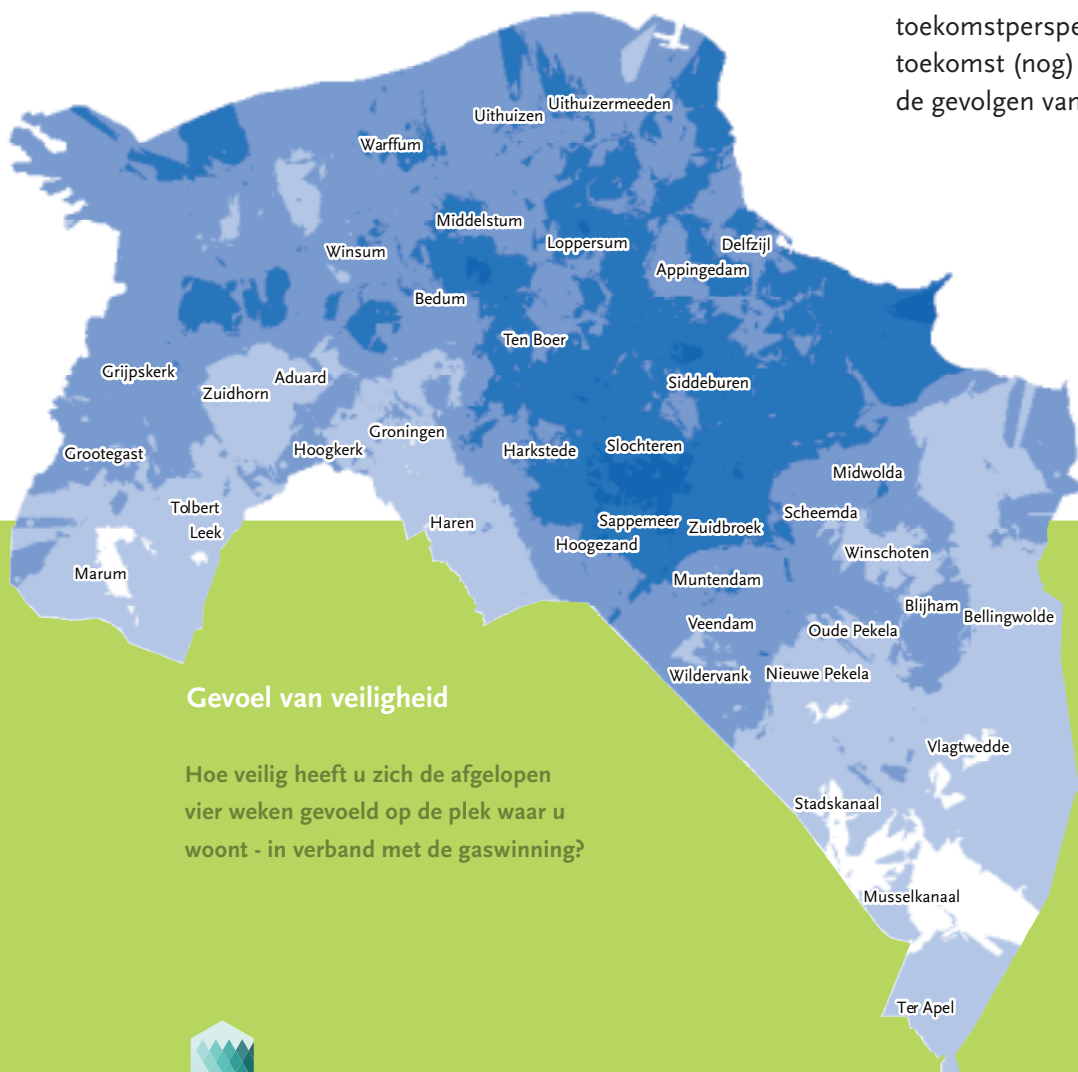

- De gezondheid van respondenten die één keer schade hebben gehad (801 personen) verschilt niet statistisch significant van die van respondenten zonder schade (1529 personen).
- Onder respondenten met meervoudige schade (1089 personen) heeft een groter deel klachten dan onder respondenten zonder schade (14% tegen 9%): ongeveer anderhalf keer zoveel mensen heeft regelmatig last van prikkelbaarheid of irritatie, moeheid en geheugen- of concentratieproblemen, hoofdpijn, buik- of maagklachten, en overgevoeligheid voor licht of geluid. Ook slaapproblemen, duizeligheid, spier- of gewrichtsklachten en hartkloppingen worden vaker gerapporteerd bij deze groep.
- Onder respondenten met meervoudige schade heeft een groter deel een slechte geestelijke gezondheid (13% tegen 9%).
- De klachten van mensen met meervoudige schade zijn specifiek. Hoesten of keelklachten komen nauwelijks vaker voor en ook eenzaamheid is niet groter.
- De verklaring voor de verschillen in gezondheid tussen gebieden met veel schade en weinig of geen schade is dat met name bewoners met meervoudige schade vaker gezondheidsklachten hebben.

Veiligheid in verband met gaswinning

- Gevoelens van (on)veiligheid en waargenomen risico komen sterk overeen met objectieve cijfers over schade in de omgeving. De beleving van bewoners komt dus overeen met de feiten.
- Van de respondenten die geen schade aan hun huis hebben voelt 83% zich veilig. Van de respondenten met één keer schade is dit 61%. Van de mensen met meervoudige schade voelt 40% zich veilig. Schade veroorzaakt door gaswinning reduceert het veiligheidsgevoel in en om huis.
- Groningers met aardbevingsschade hebben een somberder toekomstperspectief: ze verwachten in de toekomst (nog) meer last te hebben van de gevolgen van gaswinning.

GEODIENST

Gegevensbronnen: CBS, Kadaster, Gronings Perspectief
Bewerking: Geodienst Rijksuniversiteit Groningen

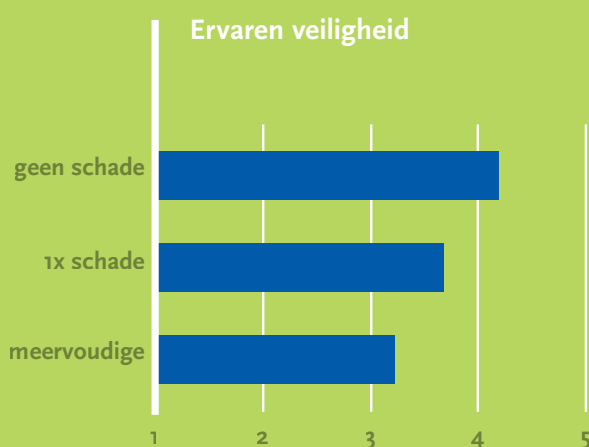
Wetenschappelijke verantwoording

Gronings Perspectief onderzoekt drie onderwerpen: gezondheid, veiligheid en toekomstperspectief. Op 25 februari 2016 werd een vragenlijst uitgezet onder de respondenten. Hierin kwam met name gezondheid uitgebreid aan bod. De onderwerpen veiligheid en toekomstperspectief kwamen korter aan bod.

Dit tussenrapport geeft een overzicht van de belangrijkste resultaten van de eerste onderzoeksfase. Het gaat hier om een eerste analyse van de meest in het oog springende en urgente resultaten. Verdiepende analyses zijn nog niet uitgevoerd. In het najaar 2016 verschijnt een uitgebreide wetenschappelijke rapportage van de onderzoeksresultaten. Hierin gaan we gedetailleerd in op de resultaten van de eerste twee vragenlijsten (februari en juni) en doen we uitgebreid verslag van analyses en statistieken.

Voor dit onderzoek hebben zich veel bewoners aangemeld en de respondenten zijn voldoende representatief om een goed beeld te schetsen van de ervaringen van de Groningers en hun perspectief op de toekomst. De respondenten wonen goed gespreid over de hele provincie Groningen. Een uitgebreidere onderzoeksverantwoording staat op groningsperspectief.nl

- Op basis van een steekproef werden 25000 Groningers benaderd.
- Daarvan schreven zich 4562 in (ruim 18%). Van hen retourneerden 3778 de vragenlijst tijdig en compleet: hun antwoorden zijn opgenomen in de analyses voor dit tussenrapport.

Vooruitblik

- De informatie in dit tussenrapport is een samenvatting van de meest in het oog springende resultaten van de eerste vragenlijst. Onze taak is nu om nog uitvoeriger analyses uit te voeren en deze te beschrijven in een wetenschappelijke rapportage. In deze rapportage beschrijven we in meer details de onderzoeksuitkomsten en onze interpretatie van de resultaten. Deze rapportage wordt in september verwacht en plaatsen we op onze website www.groningsperspectief.nl
- De informatie in dit tussenrapport is gebaseerd op de eerste van in totaal zeven vragenlijsten. De tweede vragenlijst wordt eind juni 2016 afgenomen. Deze zal dieper in gaan op onder andere de volgende onderwerpen:
 - Ten eerste zullen we meer vragen naar het toekomstperspectief wat bewoners voor Groningen hebben. Er zijn bijvoorbeeld meerdere initiatieven van zowel instanties als bewoners: in hoeverre zien de bewoners dit als manieren om de toekomst te verbeteren? En hebben bewoners het gevoel dat ze zelf kunnen bijdragen aan de toekomst?
 - Ten tweede gaan we kijken naar de beleving van bewoners. We zijn benieuwd naar hoe het leven van Groningers is veranderd door de gaswinningsproblematiek. Ook gaan we specifiek in op bijvoorbeeld afhandelingsprocedures.
 - Als laatste besteden we ook aandacht aan de sociale netwerken die iemand heeft: wie helpen elkaar? Hoe belangrijk zijn burens?

Contactgegevens onderzoeksliding

Prof. Dr. T. Postmes en dr. K. Stroebe
Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen

Opdrachtgever

Nationaal Coördinator Groningen

Bezoekadres

Grote Kruisstraat 2/1
9712 TS Groningen

Telefoon (050) 363 7610 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30)
info@groningsperspectief.nl
www.groningsperspectief.nl
Twitter: Gro_Perspectief